nefyto

nefytobulletin

jaargang 25 #03 - oktober 2019

Bijpraten over bijen

PRAKTIJKDAG NATIONALE BIJENSTRATEGIE

PAGINA 2

NVWA gaat meer handhaven op 'groene' middelen

VERSCHERPTE AANDACHT VOOR MIDDELEN ZONDER TOELATING

PAGINA 3

Bijpraten over bijen

PRAKTIJKDAG NATIONALE BIJENSTRATEGIE

Het behoud en herstel van biodiversiteit, en in het bijzonder de bestuivende insecten, heeft veel maatschappelijke aandacht. Terecht, want beide staan onder druk en staan ook in relatie met elkaar. Nefyto en haar deelnemers zijn betrokken bij diverse projecten gericht op het behoud van biodiversiteit. Zo is Nefyto onder meer partner van de Nationale Bijenstrategie. De ontwikkelingen binnen dit samenwerkingsverband worden jaarlijks gepresenteerd tijdens een praktijkdag. Deze vond onlangs weer plaats. Nefyto gaf hier een workshop over biodiversiteit en gewasbescherming.

Namens Nefyto werd een presentatie verzorgd door (vlnr) Griet Vergauwe, Manon Moonen en Eric Kiers.

Toelatingsbeleid en bijen

Aan Nefyto was gevraagd om tijdens haar workshop uitleg te geven over de aandacht voor bijen binnen het toelatingsbeleid. Dit werd gedaan door Griet Vergauwe en Manon Moonen, beiden werkzaam bij Nefyto-deelnemer Syngenta.
In de toelatingsbeoordeling worden de mogelijke risico's van middelen op bijen uitgebreid onderzocht. Zo wordt gekeken naar onder meer acute en chronische toxiciteit, effecten op ontwikkelingsstadia, sub-lethale effecten (zoals fourageergedrag) en er worden diverse veldstudies gedaan.
Een aantal gewasbeschermingsmiddelen heeft gevaarlijke eigenschappen voor bijen. Echter, het daadwerkelijke risico wordt niet alleen bepaald door intrinsieke gevaarseigenschappen, maar ook door de mate van blootstelling. Op basis hiervan wordt een risicobeoordeling gedaan, waarbij een hoge veiligheidsfactor geldt.
Als dit uit de beoordeling volgt, dan gelden er specifieke voorzorgsmaatregelen voor bijen. Bijvoorbeeld driftreducerende maatregelen of specifieke bijenzinnen (zoals niet gebruiken in nabijheid van bloeiende planten). Deze voorzorgsmaatregelen zijn wettelijk verplicht en staan vermeld op het etiket. Ook wordt hieraan in de advisering aandacht besteed.

Werken aan betere Bee Guidance

Voor de Europese en nationale beoordeling ten aanzien van risico's voor bijen wordt het zogeheten Bee Guidance Document gebruikt. Deze Bee Guidance is de afgelopen jaren op onderdelen niet goed werkbaar gebleken. Deze onwerkbaarheid heeft geleid tot discussie en onduidelijkheid.
De gewasbeschermingsbedrijven ondersteunen een strenge en duidelijke wetgeving. Zij willen graag dat er zo snel mogelijk een goed werkbaar Bee Guidance Document komt. De Europese Commissie heeft inmiddels besloten dat een vernieuwd Bee Guidance Document vanaf oktober 2019 stapsgewijs wordt ingevoerd: eerst de onderdelen die wetenschappelijk actueel en uitvoerbaar zijn, voor de andere onderdelen heeft EFSA het mandaat gekregen om die beter uit te werken.

Biodiversiteit en gewasbeschermingsbedrijven

Het middagprogramma van de praktijkdag startte met een panel, waaraan namens Nefyto Eric Kiers (BASF) deelnam. Hij kreeg de vraag voorgelegd waarom gewasbeschermingsbedrijven het belangrijk vinden zich in te spannen voor biodiversiteit en bestuivende insecten.
"De land- en tuinbouw is de belangrijkste afnemer van onze producten", legt Eric Kiers uit. "Voor de land- en tuinbouw zijn bestuivende insecten van levensbelang. Alleen al daarom vinden wij als gewasbeschermingsbedrijven behoud en herstel van bestuivende insecten belangrijk. En dat is weer verbonden aan het behoud en herstel van biodiversiteit in het algemeen. Daarom nemen Nefyto en haar deelnemers actief deel aan projecten rond biodiversiteitsherstel."

Het panel, met als derde van links Eric Kiers namens Nefyto.

Bloemenranden en biodiversiteit

Drie Nefyto-deelnemers (BASF, Bayer en Syngenta) doen onderzoek naar biodiversiteit en akkerranden. Tijdens de workshop verteldde Eric Kiers over het onderzoek van BASF. Dit wordt gedaan op een akkerbouwbedrijf, in samenwerking met De Vlinderstichting en Stichting Veldleeuwerik. De onderzoeksvraag is: zijn de akkerranden met inheemse bloemenmengsels beter voor de biodiversiteit dan de huidige standaardmengsels? Voor het onderzoek doet de Vlinderstichting tellingen om te bepalen welke bestuivers er voorkomen en hoeveel. Het onderzoek loopt meerdere jaren. De tellingen tot nu toe tonen een grote variëteit aan hommels, bijen, zweefvliegen en vlinders. Het is nog te vroeg om de onderzoeksvraag te beantwoorden.

Nationale Bijenstrategie

Het aantal (wilde) bijen, vlinders, zweefvliegen en andere bestuivende insecten daalt wereldwijd. Van de 360 soorten bijen in Nederland dreigt meer dan de helft te verdwijnen. De Rijksoverheid wil de bijensterfte en daling van alle bestuivers uiterlijk in 2030 stoppen. Daarvoor is de Nationale Bijenstrategie geïnitieerd, een samenwerkingsverband van een inmiddels fors aantal organisaties, bedrijven en overheden. Daaronder ook Nefyto en enkele Nefyto-deelnemers.
De grootste bedreiging voor de wilde bij is gebrek aan voedsel en nestgelegenheid. Dit wordt onder meer toegeschreven aan de intensieve landbouw, de verstedelijking en het strak en efficiënt beheer van het openbare groen.
Vanuit de Nationale Bijenstrategie wordt ieder jaar een praktijkdag georganiseerd, waarop de deelnemers elkaar bijpraten over de laatste ontwikkelingen. Dit jaar vond de praktijkdag plaats op 19 september, in Tilburg.

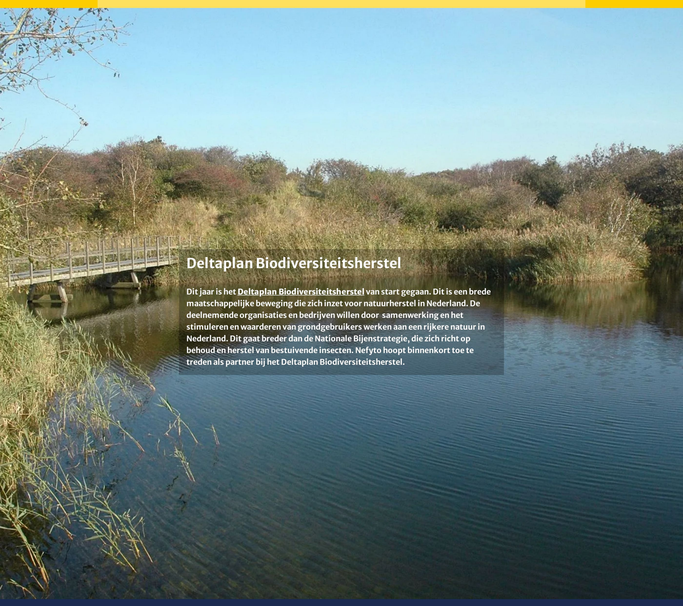

Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Dit jaar is het Deltaplan Biodiversiteitsherstel van start gegaan. Dit is een brede maatschappelijke beweging die zich inzet voor natuurherstel in Nederland. De deelnemende organisaties en bedrijven willen door samenwerking en het stimuleren en waarderen van grondgebruikers werken aan een rijkere natuur in Nederland. Dit gaat breder dan de Nationale Bijenstrategie, die zich richt op behoud en herstel van bestuivende insecten. Nefyto hoopt binnenkort toe te treden als partner bij het Deltaplan Biodiversiteitsherstel.

Ook van 'groene' middelen moet de veiligheid gegarandeerd zijn. Dit vraagt kostbaar onderzoek.

NVWA gaat meer handhaven op 'groene' middelen

VERSCHERPTE AANDACHT VOOR MIDDELEN ZONDER TOELATING

Nefyto vraagt al geruime tijd aandacht voor het groeiende fenomeen van 'groene middelen met een gewasbeschermingsclaim maar zonder toelating'. De NVWA gaat nu prioriteit geven aan de handhaving op dergelijke 'groene' middelen, omdat deze risico's kunnen opleveren voor mens, dier en milieu. Dit doet de NVWA met risicogerichte inspecties. Wat houdt dit in en hoe zit het nu precies met 'groene' middelen?

Nefyto positief over inspecties

Nefyto pleit al geruime tijd voor meer aandacht in de handhaving van 'groene' middelen. Van 2014 tot 2017 liep de **Green Deal Groene Gewasbeschermingsmiddelen**, waaraan Nefyto één van de deelnemers was. In het eindrapport van de Green Deal wordt het belang van controle en handhaving genoemd, om daarmee illegaal gebruik van 'groene' middelen tegen te gaan en zo de risico's voor mens, dier en milieu beheersbaar te houden. Tegelijk is controle en handhaving een prikkel voor bedrijven om daadwerkelijk een toelating voor een 'groene' stof met een gewasbeschermingsclaim aan te vragen en daarvoor te investeren in het toelatingsdossier.
"Als Nefyto zijn we positief over de risicogerichte inspecties van de NVWA naar 'groene' middelen", zegt Nefyto-voorzitter Carlos Nijenhuis. "We beseffen wel dat het complexe materie is. Zo ook dat er een maatschappelijke wens is om te verduurzamen en dat 'groene' middelen hieraan kunnen bijdragen. Maar de veiligheid van middelen moet gewaarborgd zijn."

Om welke 'groene' middelen gaat het?

Op basis van de wettelijke definitie zijn gewasbeschermingsmiddelen in te delen in twee categorieën (dit kunnen zowel chemische als 'groene' producten zijn):
(1) Middelen voor de bescherming van planten tegen ziekten, plagen of onkruiden (zogeheten gewasbeschermingsclaim).
(2) Middelen die de levensprocessen van planten beïnvloeden (met uitzondering van meststoffen).
Beide categorieën gewasbeschermingsmiddelen mogen alleen worden verkocht en gebruikt als ze door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) zijn beoordeeld en toegelaten. Want alleen dan is bij gebruik volgens voorschrift de veiligheid van mens, dier en milieu gewaarborgd.
De risicogerichte inspecties van de NVWA richten zich op:
(1) 'Groene' producten die niet zijn toegelaten als gewasbeschermingsmiddel, maar die wel een gewasbeschermingsclaim hebben.
(2) 'Groene' producten zonder expliciete gewasbeschermingsclaim, maar die wel levensprocessen van planten beïnvloeden en die niet als meststof in de markt worden gezet. Voor sommige van deze producten kan een toelating van het Ctgb vereist zijn. Op basis van de nieuwe Europese meststoffenverordening worden biostimulanten en bodemverbeteraars gecategoriseerd onder de meststoffen.

Risicogerichte inspecties NVWA

De NVWA voert al enkele jaren inspecties uit op 'groene' middelen. Dat wordt dit najaar uitgebreid met risicogerichte inspecties. De informatie op het etiket speelt een belangrijke rol bij de aansturing hiervan. Bij de inschatting van de risico's wordt gekeken naar onder meer de samenstelling van het middel, de wijze waarop het wordt toegepast, de gewassen waarin het wordt toegepast en de omvang van het gebruik.
De NVWA zal zich in eerste instantie richten op de bedrijven die deze middelen op de markt brengen, waarbij het zowel om middelen voor professioneel als niet-professioneel gebruik kan gaan. Door middel van deze inspecties moet worden vastgesteld of het om een gewasbeschermingsmiddel gaat en niet bijvoorbeeld om een meststof.

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Een voorbeeld van een niet-toegestane aanprijzing van azijn voor gebruik rond het huis.

Bijvoorbeeld azijn

Azijn wordt in de vorm van schoonmaakazijn door bijvoorbeeld bouwmarkten nog wel eens verkocht als 'groen' middel voor de bestrijding van onkruid of groene aanslag. Het wordt dan ook regelmatig door particulieren gebruikt op verhardingen. Daar heeft schoonmaakazijn echter geen toelating voor. Azijn is wel toegelaten als basisstof, maar dan alleen voor het ontsmetten van zaden en als herbicide in een aantal kruidengewassen.
Ten aanzien van onkruidbestrijding op verhardingen stelt EFSA: 'Het gebruik van azijn als herbicide in niet-agrarische gebieden is niet goedgekeurd vanwege het risico op inhalatie en ecotoxicologische risico's.[1]
Op Rijksoverheid.nl staat: 'U mag geen azijn, zout en chloor gebruiken om onkruid te bestrijden. Het effect van deze middelen op het milieu is nog niet beoordeeld. Huis-, tuin- en keukenmiddelen gebruiken tegen onkruid is geen goed alternatief voor gewasbeschermingsmiddelen.[1]
Zo verontreinigt azijn de bodem en het grondwater, en voor de afbraak onttrekt het zuurstof uit zijn omgeving.

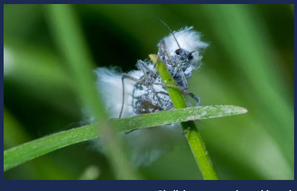

Bladluis aangetast door schimmel.

Groen in opkomst

'Duurzaam en helder naar de toekomst' is de ambitie van Nefyto. Daar hoort ook de ontwikkeling van groene middelen bij. "De bedrijven aangesloten bij Nefyto hebben een steeds groter 'groen' aandeel in de middelen die zij op de markt brengen", zegt Nefyto-voorzitter Carlos Nijenhuis. "In december van dit jaar gaan wij hier cijfers over presenteren. Dit gebeurt in het kader van de Graadmeter Groene Gewasbescherming, een instrument dat door Nefyto is ontwikkeld. De Nederlandse land- en tuinbouw, en daarmee ook de gewasbescherming, bevindt zich in een transitie naar duurzaam. Als gewasbeschermingsbedrijven blijven wij investeren in verduurzaming van het middelenpakket dat wij op de markt brengen. Daar horen 'groene' middelen bij. Uiteraard moeten ook deze middelen aan de wettelijke eisen voldoen en moet hier ook op gehandhaafd worden."

Groen is toch veilig?

'Groen' en 'van natuurlijke oorsprong' wekt de indruk veilig te zijn. Dit is echter een wijdverbreid misverstand. Want ook stoffen van natuurlijke oorsprong kunnen gevaarlijk zijn. Sterker nog, in de natuur komen de giftigste stoffen voor. Een bekend voorbeeld is botuline-toxine, een neurotoxisch gif dat door bacteriën wordt geproduceerd en dat de ziekte botulisme kan veroorzaken. Een ander bekend voorbeeld is nicotine uit tabaksbladeren tegen insecten. Uiteraard zijn er ook 'groene' middelen met een laag risico, zoals feromonen.

Middelenpakket blijft verschralen

"Door de steeds strengere toelatingseisen voor gewasbeschermingsmiddelen vallen er voortdurend middelen weg", zegt Nefyto-voorzitter Carlos Nijenhuis (foto). "Een aanzienlijk aantal actieve stoffen doorstaat de Europese herbeoordeling niet. Ook door politieke bemoeienis verdwijnen er middelen van de markt. Door dit alles ontstaan er gaten in het effectief middelenpakket en worden telers geconfronteerd met een ontoereikend gevulde gereedschapskist voor het gezond houden van hun gewassen."
Een hoopvol gegeven lijkt het toenemend aantal toegelaten 'groene' en laag-risico middelen. "Dat klopt", beaamt Carles Nijenhuis. "Maar deze 'groene' middelen vullen niet geheel de ontstane gaten in het middelenpakket van de telers. Per saldo blijft het effectief middelenpakket verschralen. Bovendien is de kostprijs van 'groene' middelen hoger, moeten ze vaker worden toegepast en stijgen daarmee de kosten voor de telers. Ook zullen we zien dat de hoeveelheid actieve stof weer gaat stijgen."

Ook inspecties RUB-middelen

De NVWA gaat ook de verkoop van zogeheten RUB-middelen controleren. Dit zijn gewasbeschermingsmiddelen en biociden die waren toegelaten op basis van de Regeling uitzondering bestrijdingsmiddelen, die inmiddels is ingetrokken. De RUB-middelen moeten óf worden beoordeeld volgens de Europese regelgeving, óf van de markt verdwijnen.
Tot februari 2018 konden belanghebbenden RUB-middelen bij het Ctgb aanmelden voor een reguliere toelating. Middelen die niet zijn aangemeld mochten tot 1 oktober 2018 worden verkocht en mogen tot 1 oktober 2019 worden gebruikt. RUB-middelen die wel zijn aangemeld en door het Ctgb zijn geplaatst op een speciale lijst, mogen voorlopig nog wel worden verkocht en gebruikt. De inspecties richten zich op de niet-aangemelde middelen.

'Als gewasbeschermingsbedrijven blijven wij investeren in verduurzaming van het middelenpakket'

Veilig werken met gewasbeschermingsmiddelen

AANDACHT VOOR VEILIGHEID TOEPASSERS EN GEWASWERKERS

Voor de toelating van een gewasbeschermingsmiddel wordt de veiligheid breed beoordeeld. De veiligheid van toepassers en gewaswerkers wordt daarin meegewogen. Er gelden hiervoor strenge eisen en voorschriften. Hoe is dit geregeld? Hoe staat het ervoor in de praktijk? Een interview met Peter Tamsma en Marilous Chaillet. Beiden zijn werkzaam bij Stigas, het instituut dat ondernemers en werknemers in de agrarische en groene sector adviseert op het gebied van arbeidsveiligheid.

Gewasbescherming: meer bewust van arbeidsveiligheid

"Ik werk nu zo'n twintig jaar bij Stigas", zegt Peter Tamsma, manager preventie-advies. "In die jaren heb ik gezien dat de kennis ten aanzien van veilig werken met gewasbeschermingsmiddelen beduidend is toegenomen, dat men hier ook vaker naar handelt, en dat deze ontwikkeling zich nog steeds doorzet. Wel is er nog verbetering mogelijk en noodzakelijk."
Peter Tamsma illustreert met enkele voorbeelden: "Vroeger trof je soms een beschermingsmasker aan in de kast met gewasbeschermingsmiddelen, waar het niet hoort. Dat zie je tegenwoordig eigenlijk niet meer. Beschermingsmiddelen worden steeds meer gebruikt. Ook is er meer aandacht voor het bedekken van de huid tijdens werkzaamheden in het gewas."
Desalniettemin concludeerde het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) recent in de evaluatie van het gewasbeschermingsbeleid dat veilig werken met gewasbeschermingsmiddelen meer prioriteit dient te krijgen. Het PBL vindt dat, naast de werkgevers, ook de producenten van middelen actiever voorlichting kunnen geven. De teler zelf moet de veiligheidssituatie op zijn bedrijf verbeteren door actief gebruik te maken van de RI&E, de verplichte bedrijfsspecifieke blootstellingsbeoordeling in de RI&E op te nemen, brongerichte maatregelen te nemen (zoals veiliger middelen) en beter voorlichting geven aan medewerkers.

Risico-Inventarisatie & -Evaluatie

De regelgeving voor arbeidsveiligheid is voor een belangrijk deel vastgelegd in de Arbowet. In de Arbowet worden onder meer regels gesteld ten aanzien van de Risico-Inventarisatie & -Evaluatie, kortweg RI&E. Hierbij worden alle risico's voor werknemers in kaart gebracht en worden maatregelen beschreven die deze risico's wegnemen of zoveel mogelijk beperken.
Peter Tamsma (foto) legt uit: "Alle bedrijven met personeel moeten een RI&E hebben. Maar alleen bepaalde bedrijven moeten die RI&E laten toetsen. Dat betreft de bedrijven die meer dan 40 uur betaald werk hebben en geen gebruik maken van een erkende branche-RI&E, of meer dan 25 mensen aan het werk hebben. De bedrijven zijn vrij in hun keuze van de toetsende organisatie. De agrarische en groene bedrijven kiezen daarbij veelal voor Stigas."
Daarnaast organiseert Stigas als kennisinstituut voorlichtingsbijeenkomsten voor kennisbevordering en bewustwording ten aanzien van arbeidsveiligheid. Dit doet Stigas in samenwerking met de diverse branche-organisaties, waaronder de sociale partners. Verder is Stigas betrokken bij veel projecten op het gebied van arbeidsveiligheid.

Meer aandacht voor de gewaswerkers

"Binnen de aandacht voor arbeidsveiligheid rond gewasbescherming is het accent de laatste jaren verschoven van de toepasser naar de gewaswerkers", constateert Peter Tamsma. "Dus naar de mensen die in het gewas werken en ermee in aanraking komen. Mijn beeld is dat het over het algemeen met de veiligheid van de toepasser nu beter is geregeld bij de bedrijven. Dat komt mede door de vakbewaarmheidseisen (spuitlicentie) en de regelmatige bijscholingen. Bij ons, de sociale partners en ook de Inspectie Sociale Zaken (de voormalige Arbeidsinspectie) verschuift de aandacht daarom naar de gewaswerkers."
Wanneer en hoe een gewas mag worden herbetreden, staat nauwkeurig omschreven op het etiket. Het 'hoe' heeft dan betrekking op eventueel benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen. "Maar de gewaswerker past het middel natuurlijk niet toe en ziet dus ook het etiket niet", merkt Peter Tamsma op. "Daarom ligt hier een belangrijke verantwoordelijkheid voor de werkgever. Zijn taak is zijn werknemers voor te lichten over de al dan niet aanwezige risico's en hoe hiermee om te gaan. Vaak biedt het dragen van handschoenen, een lange broek en lange mouwen afdoende bescherming. Naast het geven van voorlichting moet een werkgever erop toezien dat zijn werknemers zich aan de voorschriften houden. Dat is waar we nu volop aandacht aan besteden."

Preventief Medisch Onderzoek

Voor bedrijven waar met gewasbeschermingsmiddelen wordt gewerkt, geldt de verplichting om hun medewerkers jaarlijks een zogeheten Preventief Medisch Onderzoek (PMO) aan te bieden. "Medewerkers beslissen zelf of ze hieraan meedoen", zegt Marilous Chaillet (foto). Zij is medisch adviseur en bedrijfsarts bij Stigas en zij is verantwoordelijk voor de uitvoering van de PMO's.
Het PMO is een instrument dat de leefstijl, het werkvermogen en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van medewerkers in kaart brengt. Medisch onderzoek is een belangrijk onderdeel van het PMO. "Het PMO biedt ons de gelegenheid om het gesprek aan te gaan met de ondernemer en zijn werknemers. We merken dan ook dat het PMO eraan bijdraagt dat zij bewuster omgaan met arbeidsveiligheid. En daarmee ook met de veiligheid ten aanzien van werken met gewasbeschermingsmiddelen", aldus Marilous Chaillet.

Etiket en veiligheidsinformatieblad belangrijk

Veiligheid voor de mens is één van de belangrijkste aspecten bij het ontwikkelen en op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen. Het begint met de intrinsieke eigenschappen van een stof. In de loop der tijd zijn steeds meer stoffen met een lagere toxiciteit op de markt gekomen. Vervolgens is het beperken van de blootstelling (via inademing, huidcontact of anderszins) de manier om eventuele rest-risico's te beheersen. Via de formulering, slimme verpakkingen, doserings- en toedieningstechnieken én via persoonlijke beschermingsmiddelen kan de blootstelling voor de toepasser vrijwel geheel worden vermeden.
Het naleven van de etiketvoorschriften, voor zowel toepassers als gewaswerkers, is natuurlijk essentieel. Ook het veiligheidsinformatieblad bevat aanwijzingen voor veilig gebruik. Nederland behoorde tot de eerste landen in Europa met regels voor herbetreding van het gewas nadat een toepassing met een gewasbeschermingsmiddel heeft plaatsgevonden. Nu is dat overal in Europa een standaard onderdeel van de toelatingsbeoordeling.

Stigas en de agrarische sector

Stigas adviseert werkgevers, werknemers en zelfstandigen in de agrarische en groene sector op het gebied van arbeidsveiligheid. Stigas wordt bestuurd door werkgevers- en werknemersorganisaties en werkt samen met kennisinstituten en arbodienstverleners. De Nederlandse agrarische sector telt zo'n 15.000 werkgevers. In totaal werken er in deze sector 250.000 à 350.000 mensen.

Nederland behoorde tot de eerste landen in Europa met regels voor herbetreding van het gewas

Boerenprotest gaat ook over gewasbescherming

Op 1 oktober 2019 vond op het Malieveld in Den Haag een grootscheepse protestactie plaats door boeren uit het hele land. Zij wilden daarmee het belang van een levensvatbare agrarische sector benadrukken. En protesteren tegen diverse politieke voornemens die het voortbestaan van de sector bedreigen. Ook gewasbescherming is een thema.

Eén van de standpunten van de protesterende boeren luidt, zoals verwoord op de bijbehorende website agractie.nl: 'Wij willen dat het beleid rondom gewasbeschermingsmiddelen is gebaseerd op wetenschappelijke feiten. Niet op aannames en emotie. En dat hierover helderheid komt naar de burger.'
Nefyto steunt dit standpunt en heeft dit op Twitter als volgt verwoord: 'Boeren vragen vandaag ook om een wetenschappelijke beoordeling van gewasbeschermingsmiddelen en een evenwichtige politieke en maatschappelijke discussie over gewasbescherming. Dat begrijpen wij en steunen wij.'

Meer thema's

Uiteraard is gewasbescherming niet het enige thema voor de protesterende boeren. Andere standpunten betreffen: geen gedwongen verdere inkrimping van de veestapel, onafhankelijke metingen van CO2 en stikstof (geen rekentools), het herzien van onwerkbare regels, en duidelijkheid voor de lange termijn. Dit alles in afstemming met de sector.
Het idee voor de protestactie is ontstaan bij actiegroep Farmers Defence Force, wat uitmondde in de actiewebsite www.agractie.nl. De actie vindt veel steun binnen de sector. Niet alleen bij boeren, maar ook bij bedrijven en organisaties die gelieerd zijn aan de agrarische sector. "Het wordt tijd dat mensen en de politiek voor ons gaan zorgen, anders gaan wij ook niet meer voor hen zorgen", zegt Mark van den Oever in een interview. Hij is de oprichter van Farmers Defence Force. Deze Facebookgroep werd na de stalbezettingen van mei 2019 opgericht en telt inmiddels duizenden leden. De organisatie wil dat de overheid snel tegemoetkomt aan de standpunten van de protesterende boeren. "Anders volgen er harde acties. Zo lang het nodig is, gaan we door."

Steun van minister Schouten

Carola Schouten, minister van LNV, betuigde openlijk haar steun aan de protesterende boeren. Dat deed zij in een toespraak tijdens de bijeenkomst op het Haagse Malieveld. "Ik ben hier om naar jullie te luisteren en jullie een hart onder de riem te steken", zei de minister. "Laat ik beginnen bij waardering, want die ontbreekt te vaak. Er wordt vaak over jullie gesproken. Ik wil in gesprek met jullie. Want jullie zijn degenen die ervoor zorgen dat wij dagelijks te eten krijgen."
De bewindsvrouw pleitte voor meer waardering van de samenleving, overheid en politiek voor de sector. Zij zei ook dat de Nederlandse landbouw in een transitie is. "Jullie moeten er een goede boterham mee kunnen verdienen en we werken aan een sterke en duurzame landbouw die oog heeft voor een gezonde omgeving."

Toelatingsbeleid

De actie brengt teweeg dat diverse media interviews met boeren publiceren. In die interviews komt ook gewasbescherming ter sprake. Boeren geven daarin aan dat ze er genoeg van hebben om als 'gifspuiters' gezien te worden. Ze benadrukken de noodzaak van gewasbeschermingsmiddelen om hun oogst veilig te stellen. En geven aan dat zij de middelen veilig en verantwoord inzetten. Ook zetten zij zich af tegen de politieke bemoeienis met het toelatingsbeleid als die op emotie is gebaseerd en niet op wetenschappelijke feiten. Ze wijzen ook op het feit dat het verbod op de ene toepassing een veel groter gebruik van een andere toepassing teweeg kan brengen. Waardoor het maar de vraag is of de beoogde milieuwinst wel behaald wordt.
Nefyto deelt de kritische houding ten aanzien van een gewasbeschermingsbeleid gebaseerd op emotie en aannames. Een wetenschappelijke benadering dient het uitgangspunt te zijn van het toelatingsbeleid. Dat is ook bevestigd in de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 en het dient ook het uitgangspunt voor besluitvorming te blijven.

Nefyto deelt de kritische houding ten aanzien van een gewasbeschermingsbeleid gebaseerd op emotie en aannames

WATERTRAINING ADVISEURS GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

Vanuit de **Toolbox Water** worden in samenwerking met **Agrodis** in de komende periode twintig trainingen georganiseerd voor gewasbeschermingsadviseurs op het gebied van water. Docenten zijn Rien Klippel (**Unie van Waterschappen**), en Klaas Jilderda (BASF) en Joris Roskam (Bayer) namens Nefyto. De trainingen hebben tot doel de adviseurs helemaal bij te praten over het beleid om tot 'nagenoeg geen emissie' te komen.
Verschillende technische maatregelen op het veld, op het erf en bij het reinigen van spuitmachines moeten een bijdrage leveren aan het halen van de doelen. Voorzien van de nieuwe kennis kunnen de adviseurs in de komende winterbijeenkomsten en in het komend groeiseizoen een bijdrage leveren aan emissiebeperking en vermindering van de belasting van het oppervlaktewater.

DRUKREGISTRATIEVOORZIENING SPUITMACHINES

**Bij het gebruik van driftreducerende doppen is het belangrijk om deze doppen te gebruiken bij de juiste spuitdruk.
Voor iedere spuitdop is daarom vastgelegd bij welke maximale spuitdruk mag worden gespoten. Informatie hierover is te vinden op de website van de Helpdesk Water.
Om aan te kunnen tonen dat de maximaal toegestane spuitdruk wordt gebruikt, kan een drukregistratievoorziening noodzakelijk zijn. Het jaar 2019 is nog een overgangsjaar. Een boer of tuinder die in 2019 heeft geïnvesteerd, maar waarbij de levering nog niet heeft plaatsgevonden, krijgt uitstel om dit alsnog in 2020 op orde te brengen.**

EUROPOL TEGEN ILLEGALE GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

In de jaarlijkse '**Operation Silver Axe**' van Europol tegen de illegale handel in gewasbeschermingsmiddelen werd dit jaar 550 ton gewasbeschermingsmiddelen in beslag genomen. Drie personen werden gearresteerd. Europol spreekt van een nieuw dieptepunt in de illegale handel van gewasbeschermingsmiddelen. Catherine de Bolle, uitvoerend directeur van Europol, geeft aan dat Europol met de actie wil onderstrepen dat gezondheid en veiligheid van het publiek voor de organisatie voorop staan. Sinds de lancering in 2012 werd in totaal 1.222 ton aan illegale en counterfeit producten in beslag genomen.
Bij Operation Silver Axe werken diverse partijen samen. Naast Europol zijn ook ECPA, CropLife International, ECCA (European Crop Care Association), OLAF, Interpol, DG Santé en de FAO betrokken.

C O L O F O N

NEFYTO BULLETIN 3 –– OKTOBER 2019 –– JAARGANG 25

Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Het bulletin wordt kosteloos toegezonden aan personen en organisaties die op enigerlei wijze betrokken zijn bij gewasbescherming in Nederland. Nefyto Bulletin verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1800.

REDACTIE

Adres Nefyto, Hogeweg 16 –– Postbus 80523, 2508 GM Den Haag –– **Telefoon** (070) 750 31 00 –– **Mail** nefyto@nefyto.nl –– **Website** www.nefyto.nl –– **Twitter** @nefytoNL

TEKST EN REALISATIE

Fred Meijer Communicatie, Doetinchem

ONTWERP EN LAY-OUT

Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen

FOTOGRAFIE

BASF, Bayer, Alf van Beem, Fred Meijer

VERSPREIDING

Controlled circulation / ISSN 1382-3833 –– Afmelden voor het Nefyto Bulletin kan per e-mail: nefyto@nefyto.nl of telefonisch: (070) 750 31 51 –– Het Nefyto Bulletin wordt zowel in een gedrukte versie als digitaal verspreid. U kunt zich kosteloos op beide of één van beide uitgaven abonneren. Aan- en afmelden hiervoor kan via dit aanmeldformulier.